

βίωσεν, ἡ ὀδυνηρά αὐτῆς πίστις ζῆ ἔτι εἰς πολλὰ πνεύματα. Ἄλλοτε ἐκαλεῖτο αὕτη ἐθνισμὸς ἢ εἰδωλολατρεία, σήμερον ἀποδίδεται αὕτη τὸ ἀληθές ὄνομα, ἀπιστία, διότι ὁ ἄπιστος στερούμενος τοῦ τέκνου του λέγει: «*Σκληρὰ τύχη ἡ χαίρουσα εἰς τὸν θάνατον, διατὶ ἀπέσπασας ἀπ' ἐμοῦ τόσον νέον τὸν προσφιλή μου;*»

Ὁ ἄπιστος μέμφεται μετὰ τῆς αὐτῆς κατάρτας τὴν τύχην ἣτις ἢ οὐδὲν εἶναι ἢ εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός. Ἄν ὁ ἄπιστος καταράται ἀνύπερκτόν τιν ὄν, εἶναι μωρὸς, ἂν καταράται τὸν δημιουργόν του, εἶναι ἀσεβής.

«Οὐδένα καταρῶμαι, οὔτε τὸν Θεόν», οὕτως ἐν τῇ εὐτυχίᾳ αὐτοῦ σκέπτεται ὁ ἄπιστος· ἀλλ' ὅταν ἐπέλθουν αὐτῷ δυστυχήματα, δὲν εἶναι πιστευτὸν ὅτι δὲν θὰ καταρασθῆ τὴν τύχην, τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, καθ' ἣν ὑποφέρει, ὅτι δὲν θὰ καταρασθῆ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, καθ' ἣν ἄγνοσι ἑαυτὸν, τὴν νεότητά του, καθ' ἣν κοπιᾷζει, τὴν ὄριμον ἡλικίαν του, ὅτε βλέπει ἀποσβενημένους τὰς ὠραίας αὐτοῦ ἐλπίδας, τὸ βαρὺ γῆρας, ὅτε ἐξησθημένος πλησιάζει τὸ τέλος τοῦ βίου του, ὅτι δὲν θὰ καταρασθῆ τὴν τε ἰδίαν τύχην καὶ τὴν τῶν οἰκείων, ἣτις τὸν ὀδηγεῖ εἰς τὸ μηδέν. Αὕτη εἶναι ἡ σοφία τοῦ ἀπίστου, τὴν ὁποίαν δὲν ἀκολουθεῖ διότι λησμονεῖ καὶ δὲν σκέπτεται αὐτὴν· ὁ τοιοῦτος δὲν ἀνέχεται τὴν ζωὴν εἰμὴ καθ' ὅσον κατορθοῖ νὰ μὴ σκέπτεται περὶ αὐτῆς.

Πόσον διαφέρουσι ταῦτα τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς;

«*Γεμέλλα κοιμᾶται ἐν εἰρήνῃ Κυρίου.*»

«*Κοιμᾶται*», ἥτοι ζῆ ἐν καταστάσει διαφόρῳ ἐκείνης, καθ' ἣν ἐρηγορεῖ τις ἐπὶ τῆς γῆς· «*κοιμᾶται*», ὅθεν θὰ ἐξυπνήσῃ ἡμέραν τινα. Οἱ ἀπολέσαντες αὐτὴν δύνανται νὰ παρηγορηθῶσιν, ὡς ἡμεῖς παρηγορούμεθα, ἀναλογιζόμενοι ὅτι φίλος ἀναπαύεται εἰς τὴν παρηκειμένην αἴθουσαν, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐξεγερθῆ, θὰ ὀμιλήσῃ καὶ θὰ ἀποδείξῃ ἡμῖν τὴν ἀγάπην του. «*Γεμέλλα κοιμᾶται ἐν εἰρήνῃ.*» Ἡ ψυχὴ αὕτη δὲν εὐρίσκειται πλέον εἰς τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν, εἰς ἣν ἅπασα ἡ ἀνθρώπινος δημιουργία ἐπὶ τῆς γῆς ὑποκύπτει, εἰς πόλεμον παθῶν τυραννούντων αὐτὴν· πόλεμον τῆς συνειδήσεως, ἣτις τὴν βασανίζει· πόλεμον τοῦ θείου νόμου, ὅστις τὴν ἀπειλεῖ· πόλεμον τοῦ φόβου τοῦ πλησιάζοντος θανάτου. Πᾶσαι αἱ μάχαι αὗται ἀπέληξαν εἰς νίκην καὶ ἡδὴ: Γεμέλλα ζῆ ἐν εἰρήνῃ. Ἡ ἀβεβαιότης ἀφ' ἐαυτῆς κατεστράφη. Ἡ ψυχὴ αὕτη δὲν πιστεύει πλέον τὸν Θεόν· τὸν βλέπει· δὲν ἐλπίζει πλέον οὐρανόν· εἶναι ἐκεῖ δὲν προσδοκᾷ πλέον τὴν εὐτυχίαν· τὴν ἀπολαμβάνει· πᾶσαι αἱ ἐπιθυμίαι αὐτῆς ἰκανοποιήθησαν· αὕτη εἶναι ἐν εἰρήνῃ· ἐν μόνον δύνεται νὰ ταράξῃ αὐτὴν, ἡ ἀνάμνησις τῶν κακῶν, ἅπερ ἐπρόκειν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ καίτοι ἐν εἰρήνῃ·

σημεῖον ἐναργές, ὅτι ὁ κριτὴς αὐτῆς τὴν ἐσυγχώρησεν. Οὐδὲν μεγαλείτερον τῆς εἰρήνης, ἢς ἀπήλαυσεν αὕτη εἶναι εἰρήνη Κυρίου, μᾶς λέγει ἢ ἐπιγραφὴ, δηλαδὴ εἰρήνη, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος δίδει καὶ εἰρήνη, ἢς ὁ Κύριος ἀπολαύει. Ἄν ὁ Θεὸς τὴν παρέχει, τίς δύναται νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ, καὶ ἂν ὁ Θεὸς ἀπολαύει αὐτῆς, πῶσον εἶναι γλυκεῖα καὶ μεγάλη! Τὸ δημιουργήμα μετέχει λοιπὸν τῆς ζωῆς τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ, τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου αὐτοῦ. Τί θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ αὕτη πλείοτερον τοῦ νὰ ἦναι κοινωνὸς τῆς μακαριότητος τοῦ δημιουργοῦ τοῦ παντός καὶ νὰ ζῆ μετ' αὐτοῦ τὴν οὐράνιον αἰωνιότητα;

Τοιαύτη ἦτο ἡ πίστις τῶν χαραξάντων τὸ ἐπίγραμμα τῆς Γεμέλλας. Ἐρωτῶ ἤδη: τοιαύτη πίστις δὲν καθιστᾷ εὐτυχή καὶ μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρξίαν, καὶ ἂν εἶναι ἰκανὴ νὰ φέρῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τούτου ὅτι εἶναι ἡ ἀλήθεια;

Βεβαίως, φίλοι μου, ἡ Χριστιανικὴ πίστις ὑπόσχεται τὴν εἰρήνην τοῦ Κυρίου διὰ τῆς συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια, ἰδοὺ ἡ εἰρήνη, ἰδοὺ ἡ εὐτυχία! Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ταῦτα, καὶ διὰ νὰ τὰ αἰσθανθῶμεν κάλλιον, πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν εὐδαιμόνα ταύτην πίστιν μὲ ἐκείνην, ἣτις ὑπηγόρευσε τὰς θλιβεράς ταύτας λέξεις:

«*Σκληρὰ τύχη ἡ χαίρουσα εἰς τὸν θάνατον, διατὶ ἀπέσπασας ἀπ' ἐμοῦ τόσον νέον τὸν προσφιλή μου Μάξιμον;*»

Ο.

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Ἡμερολόγιον (calendarium ἢ, ἀραβιστὶ, ἀλμανάχον) κοινὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσα χώρα εἶχε τὸ ἴδιον αὐτῆς ἡμερολόγιον. Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν δὲ τούτων ἡμερολογίων εἴπωμεν ὀλίγα περὶ τοῦ κυριωτέρου αὐτῶν, τοῦ ἀθηναϊκοῦ.

Τὸ ἀθηναϊκὸν ἡμερολόγιον εἰσῆλθη ὑπὸ τοῦ Σόλωνος περὶ τὸ 594 π.Χ., ἦτο δὲ σεληνιακόν, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου καὶ διαιρούμενον εἰς δώδεκα μῆνας ἐξ 29 καὶ 30 ἡμερῶν ἐναλλάξ. Καὶ οἱ μὲν ἐξ 29 ἡμερῶν ἐκαλοῦντο Κοῖλοι ἢ Ἐννεάσθινοι, οἱ δὲ ἐκ 30 Πλήρεις ἢ Δεκάσθινοι. Τὰ ὀνόματα τῶν Ἀττικῶν μηνῶν ἦσαν τὰ ἐξῆς:

Μῆνες χειμερινοί—1^{ος} Γαμηλιῶν, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο οἱ πλείότεροι γάμοι, ἔχων ἡμέρας 29. 2^{ος} Ἀνθεστηριῶν, μὴν καθ' ὃν ἐπανηγυρίζοντο τὰ Ἀνθεστήρια, ἑορτὴ τῶν ἀνθέων τῆς ἀνοιξέως, τελουμένη εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου, ἔχων ἡμέρας 30. 3^{ος} Ἐλαφηβολιῶν, μὴν καθ' ὃν ἐθρῆρεύοντο αἱ ἐλαφοί, ἔχων ἡμέρας 29. Μῆνες

ἐαρινοί—4^{ος} Μουνυχιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ τῆς ἐν Μουνυχίᾳ Ἀρτέμιδος, ἔχων ἡμέρας 30. 5^{ος} Θαργηλιών, μὴν καθ' ὃν ἐωρτάζοντο τὰ Θαργήλια, ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος· κατὰ τινὰς ὠνομάσθη οὗτος ἐκ τοῦ Θαργήλου, σκεύους ὅπου ἐτίθεντο αἱ ἀπαρχαὶ τῶν νέων κερπῶν· ἔχων ἡμέρας 29. 6^{ος} Σκιροφοριών, μὴν καθ' ὃν ἐωρτάζοντο τὰ Σκιροφόρια, ἑορτὴ τις εἰς τιμὴν τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς, καθ' ἣν ἡ Ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς ἔφερε καθ' ὅλην τὴν Διτανευτικὴν πομπὴν λευκὴν σκιάδα σκίρον καλουμένην· ἔχων ἡμέρας 30. Μῆνες θερινοί—7^{ος} Ἐκατομβαιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο τὰ Ἐκατόμβαια, θυσία βοῶν ἢ ἄλλων ὁποῖων δῆποτε θυμάτων ἅτινα προσεφέροντο κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἰς τοὺς θεοὺς, ἔχων ἡμέρας 29. 8^{ος} Μεταγειτινιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο τὰ Μεταγεῖτνια ἢ Μετοίγια, ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τελομένη πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν μετοικίσεως τῶν Ἀθηναίων τῆς ἐπὶ Θησέως τελεσθείσης· «ζυνοίκια ἐξ ἐκεῖνου Ἀθηναῖοι ἐτι καὶ νῦν τῷ Θεῷ ἑορτὴν δημοτελεῖ ποιοῦσιν»· ἔχων ἡμέρας 30. 9^{ος} Βοηδρομιών, μὴν καθ' ὃν ἐωρτάζοντο τὰ Βοηδρομία, ἑορτὴ εἰς ἀνάμνησιν τῆς μάχης τοῦ Θησέως κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, ἔχων ἡμέρας 29. Μῆνες μετοπωρινοί—10^{ος} Μαιμακτηριών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο τὰ Μαιμακτήρια, ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς Μαιμάκτου, ἤγουν τοῦ θυελλώδους καὶ παραχώδους, ἔχων ἡμέρας 30. 11^{ος} Πυανεψιών, μὴν καθ' ὃν ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ Πυανέψια, ἑορτὴ καθ' ἣν ἔβραζαν κυάμους καὶ ἄλλα ὄσπρια καὶ τὰ ἔτρωγον εἰς μνήμην τοῦ Θησέως· (ἀνάλογος πρὸς τὰ σημερινὰ κόλλυβα, ἅτινα προσφέρονται εἰς μνήμην τῶν τεθνεώτων κατὰ τὰ μνημόσυνα)· ἔχων ἡμέρας 29. 12^{ος} Ποσειδεῶν, μὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ θεοῦ τῆς θαλάσσης, ἔχων ἡμέρας 30.

Συνεπληροῦτο λοιπὸν τὸ Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον ἐκ 35ῆς ἡμερῶν ἀλλὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦτο ἕλαττον τοῦ ἡλιακοῦ κατὰ ἔνδεκα ἡμέρας. Οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως αἴρωσι τὴν ἐκ τοῦ μέσου διαφορὰν, παρενέβαλλον εἰς πάντα δεύτερον ἑνιαυτὸν ἓνα δέκατον τρίτον μῆνα ἐξ 22 ἡμερῶν, ὃν ἐκάλουν Ποσειδεῶνα δεύτερον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἀκριβέστερον παρατηρήσαντες, εὔρον ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ φυσικοῦ ἡλιακοῦ ἑνιαυτοῦ πρὸς τὸν πολιτικὸν τῶν δὲν ἦτο μόνον ἔνδεκα ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνδὸς περίπου τεταρτημορίου. Πρὸς διόρθωσιν καὶ τοῦ λάθους τούτου ἐνέβαλλον ἀνά πάντα τέταρτον ἑνιαυτὸν μίαν 23^{ην} ἡμέραν εἰς τὸν δεύτερον Ποσειδεῶνα.

Κατὰ τὸ 432 π.Χ. ὁ Μέτων ἐπήνεγκεν ἐπίσημὸν τινὰ μεταβολὴν εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῶν Ἀθηναίων, ἀρχίσας τὸν ἑνιαυτὸν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἐκατομβαιῶνος περὶ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον καὶ ὁ Κάλιππος (350 π.Χ.) καὶ ὁ Ἴππαρ-

χος (450 π.Χ.) ἐπήνεγκον διορθώσεις τινὰς.

Οἱ Ἕλληνες ἠγνόουν τὰς ἐβδομάδας. Ἐκαστον μῆνα διήρουν εἰς 3 δεκάδας, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν πρώτην ἐκάλουν δεκάδα ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου μηνὸς, τὴν δευτέραν δεκάδα μηνὸς μεσοῦντος, τὴν δὲ τρίτην δεκάδα φθίνοντος ἢ ἀπιόντος μηνός. Τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς ἡμέραν ἐκάλουν *ρομηνίαν*, τὰς δ' ἐφεξῆς 9 ἡμέρας ἠρίθμουν τακτικῶς, ἤγουν 1^{ην}, 2^{αν}, 3^{ην} κτλ. ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου τὰς δ' ἐννέα ἡμέρας τῆς δευτέρας δεκάδος ὠνόμαζον 1^{ην}, 2^{αν}, 3^{ην} κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπιδεκάδι, τὴν δὲ δεκάτην τῆς δευτέρας δεκάδος ἔλεγον εἰκάδα, ἥτοι εἰκοστὴν τοῦ μηνός· τὴν δὲ τρίτην δεκάδα ἠρίθμουν διττῶς, ἢ τὰς 9 ἡμέρας ὠνόμαζον 1^{ην}, 2^{αν}, 3^{ην} κτλ. ἐπὶ εἰκάδι καὶ τὴν δεκάτην τριακάδα, ἢ, ὅπερ συνθηθέστερον, ἠρίθμουν ὀπισθοβατικῶς, ὥστε τὴν 21^{ην} τοῦ μηνός ἐκάλουν δεκάτην ἢ ἐνάτην, καθ' ὅσον ὁ μῆν ἦτο τριακονθήμερος ἢ περιεῖχεν 29 ἡμέρας, φθίνοντος ἢ ἀπιόντος, καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἐσχάτης τοῦ μηνὸς ἡμέρας, ἥτις ἐκαλεῖτο ἔνη καὶ νέα, ἥτοι παλαιὰ καὶ νέα, ὡς οὕσα τὸ μεθόριον τοῦ παλαιοῦ καὶ μέλλοντος ν' ἀρχίσῃ νέου.

I. A. A.

ΜΥΘΟΣ

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Οἱ βάτραχοι ἀπηύδησαν νὰ ἦναι δημοκράται, καὶ πατρικὴν ἐπόθησαν ἐδραίαν βασιλείαν.
 «Δὲν θέλομεν τὴν φλύκρον, ἐβῶν, ἀναρχίαν.
 »Διὰ κοῦξ καὶ βροκεκεῖς λαὸς δὲν κυβερνάται.»

Καὶ εἰς τὸν Δία ταπεινὰ ἀπέτειναν δεήσεις·
 »Ζεῦ πάτερ, εὐεργέτησον τὸ γένος τῶν βατραχῶν.
 »Δὸς βασιλεῖα εἰς ἡμᾶς, καὶ δὸς κορμὸν ἢ βράχον.
 »Εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ γένους μας αἱ αὐτοκυβερνήσεις!

»Σαπρὰ τὰ πάντα παρ' ἡμῖν, ἀνάπλεξ ἐρίδων.
 »Ἐυχημερὸν κραυγάζοντες, σηπόμεθα εἰς ἔλη.
 »Δημαγωγοὶ διὰ κενῶν μᾶς βόσκουσιν ἐλπίδων.
 »Ὅλοι κοῦξοῦσιν ἀρχάς, πλὴν ἀφωρῶσ' εἰς τέλη.»

Κ' ὑπεμεθίσασεν ὁ Ζεὺς, καὶ ἔφριξεν ἡ λίμνη, καὶ εἰς τὰ νερά της κόπινος κατέπεσ' ἑσταμενός.
 Χαρὰ καὶ ἀγαλλίας εἰς τὸ κοῦξον γένος!
 Ἦν καὶ ἀέρας πλήττουσι ζητωκραυγαὶ καὶ ὕμνοι.

Καὶ ἐκ τελαμάτων καὶ λιμνῶν καὶ ποταμῶν καὶ λίκνων με προθυμίαν ἔτρεγον καὶ με σπουδὴν μεγίστην τῶν αὐλοδοῦλων αἱ φυλαὶ καὶ τῶν αὐλοκολάκων, καὶ ἐπόλουν ἀφροσύων, καὶ μετεπόλουν πίστιν.

»Γ'! βρατιεὺς! Ὁ εὐτυγῆς λαὸς ἐκονολόγει.
 »Ἄν ἦταν ὅλοι τῶν ἔθνων τοιοῦτ' οἱ κυβερνήται!
 »Δὲν θέλει πολυτέλειαν, δὲν δαπανᾷ, δὲν τρώγει,
 »δὲν ἀδικεῖ, δὲν τυραννεῖ, καὶ οὐδὲ κἄν κινεῖται.»

—»Ναί, δὲν κινεῖται, ἤρχισαν ὁ φθόνος τουροῦζων·
 »τὸ βλέπομεν. Παννύχιος δὲν πρέπει νὰ κοιμᾶται,
 »ἀκόμη καὶ πανήμερος, ὁ τοὺς λαοὺς ὀρίζων.
 »Ναί ἦναι πρέπει ἄρχοντες οἱ τῶν λαῶν προστάται.

»Τὸν βασιλεῖα θέλομεν τῆς πολιτείας στύλον,
 »ἀλλ' ὄχι στύλον ζύλων· νὰ σεῖται, νὰ πράττει,
 »νὰ ἀμείβῃ καὶ νὰ τιμωρῇ, νὰ κυβερνᾷ κατὰ τι,
 »νὰ ἐνοσῶμεν ὅτι ζῆ. Ἄδύος εἶν' ὅλος ζύλον.»